

Передплата

на «РУСЛАНА» виносити:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор
на шість місяців 10 кор
на чверть року 5 кор
на місяць 1-70 кор

За границею.

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на шість місяців 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віра не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що день
крім неділь і руских свята
• 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. і.
п. Д. Домбровського (Хорунщини). Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по пні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
славім» 40 с. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
30 с. від стрічки.

Вандали на Моравії.

(X) В першій програмовій річї, обни-
маючи керму правительства, заявив Гавч,
що засновини другого чесько-
го університету на Моравії
є культурною потребою че-
ського народу і що в слїдуючїм
бюджетї правительство подумає про заспо-
коєнє сеї потреби. Так глядить міністер-
президент барон Гавч на се домаганє че-
ського народу. Тимчасом німецькі загорільці
думають про культурні потреби неїмецьких
народностей в Австрії зовсім инакше, они
кожде домаганє о засновини якої небудь
школи німецької п'янують яко політи-
чне питанє і всякою насилою стара-
ють ся ударемнити заспокоєнє таких куль-
турних потреб инших народностей в Ав-
стрії. Як далеко посунула ся загорільсть
німецьких проводирів в тім зглядї, показа-
ло ся наглядно в Інсбруку з італійским
правничим віділом, де німецькі загорільці ви-
дерли пальму першєнства своїм предкам
Вандалам.

Таке саме безглядне становище зани-
мають они також супроти домагань підно-
шених в державній радї Чехами, Словінцями
і Русинами що до засновин для них у-
ніверситетів а їх атаман Шенерер видав ок-
лик, що в Австрії не сьміє бути заснова-
ний ніякий університет неїмецький.

Отже щоби ударемнити виконанє зга-
даної в горі заяви міністра-президента бар.
Гавча що до другого чеського університету
на Моравії, устроїли німецькі загорільці з
почину бурмістра Берна Візера і за-
ступника бурмістра, посла Ротера, дня
1. жовтня німецьке народнє віче,
щоби за протестувати рішучо про-
ти засновин чеського універси-
тету на Моравії, а при тім перевести
наглядний доказ, що нібито Берно є німе-
цьке місто і Німці приневолені стояти на
сторжї свого народного стану посїдани,
бо з засновинами чеського університету в
Берні, стратить се місто мнимий німецький
характер, а Німці втратять свій народний
стан посїдани на Моравії.

З такими окликами стягнули німецькі
аранжери народного віча з подальших на-
віть сторін великі товпи пристровених у
всенімецькі (червоно-чорно-золотаві) відзна-
ки, украсили ціле місто такимиз стягами
(в цілім місті лише два стяги були чорно-
жовті), так що здавало ся, мов би Берно
було положене не в Австрії а в Прусах.
Щоби надати більшої поваги сему вічу,
стягнули они також около 30 німецьких по-
слів державної ради (в часописях переся-
джують се число на 120!), одначе мимо
того треба сказати, що як на місто в ко-
трім більшість є німецька, але лише ра-
зом з Жидами (хоч Чехів в дійсно-
сти в Берні є 70 процент) випала всені-
мецька маніфєстация не так сьвітло, як за-
певняють німецькі дневники.

Очевидно не могли сему байдужно
приглядати ся Чехи, зрозуміли відразу
своє положенє і на той сам день скликали
до Народного Дому в Берні на-
роднє віче; а оно стануло наглядним дока-

зом, що Берно не є німецьке мі-
сто. Справді можна сказати, що німецькі
загорільці не могли більшої прислуги зро-
бити чеській справі і засновинам чеського
університету, як скликанєм недільного ві-
ча. Передовсім показало ся, якими низки-
ми понуками руководять ся т. зв. німецькі
культурники, коли виступають взагалі про-
ти засновин яких небудь німецьких шкіл,
отже й університетів. Понва великих мас
чеського народу (було около 20.000 з міста
і найблизшої околиці) показала цілу не-
правду німецьких тверджєнь про німецький
характер Берна, а се довело німецьких за-
горільців до лютости. Маючи мійську полі-
цію в своїх руках заняли они визиваюче
становище, окружили дворець зелїзницї,
щоби не допустити чеських приїздних (при-
було багато чеських послів, з Русинів
Барвінський і др. Гладишов-
ський, яко відпоручник Слав. Союзу п.
Житник і и.), а се викликало і з боку
Чехів відпир, кілька раз прийшло місцями
і до біяток уличних, хоч вісти подавані
німецькими дневниками намагають ся все
звалити на Чехів, а себе виставити невин-
ними ягнятами. Тимчасом можна було ня-
глядно бачити, як німецькі загорільці навіть
з т. зв. інтелігенції з палками і дручками
гнали ся за повозами, котрими їхали сла-
вянські послї з двірця і лише кордон жан-
дармів здержав сих напастників, що не ки-
нули ся до бійки.

Коли Німці зїбрали ся в Deutsches
Haus, пристровім всенімецькими стягами,
Чехи відбували потрійні збори, в великій
салї Besedni-go Dom-u, в салї Сокольській і
в салї готелю Slavia. Коли Німці виступи-
ли яко вороги культурного розвитку сла-
вянських народів в Австрії і заявили ся
ворогами чеського університету на Моравії,
а посол проф. Комер прилюдно ви-
словив ся, що наколиб правительство по-
важило ся заснувати в Берні чеський уні-
верситет, то Німці зрівняють єго з
землею (висловдостойний потомка Ван-
далів!), тона зборах чеських вислупали ре-
ференти, котрі доказували річевими даними
потребу другого чеського університету, а
яко найвідповідніше місце вказували Берно
(а властиво передмістє досить віддалене
Кралово Поле). Промовляли також
ріжні відпоручники і послї, а між иншими
п. Барвінський (в салї а відтак з
балкону до зібраних на площі) указуючи
на те, що Русини, котрі добивають ся та-
кож свого університету, стоять симпатично
супроти також домаганя Чехів, бож Mora-
вія се земля давної культури славянської,
звідки сьвітло науки св. Кирила і Ме-
тодія розійшло ся по Славянщині, а
нарід, котрий видав знаменитого Комен-
ського і инших учених, спосібний до ви-
сокого культурного зросту. Посол Жи-
тник висловив такуж прихильність Чехам
від Словінців і Хорватів. Коли отже ста-
нули на становищі позитивного домаганя
для культурного розвитку свого народу,
Німці заняли негатиwне становище і хоч
так часто деклямують про культуру, пока-
зали ся ворогами культурного поступу.

В справі рускої гімназії в Бережанах.

(Дальше).

До 1848 р. галицьке середнє шкільництво
спочивало виключно в руках центральної власти
і для обох краєвих народностей було з націо-
нальної точки погляду індиферентне. Аж лібе-
рально-національний рух Поляків 1848 р. сфор-
мував категоричне домаганє спольщеня всіх
шкіл в краю, ігноруючи при тім цілком єство-
ванє другої так само чисельної а властиво біль-
шої народности себто Русинів, які з причини
довголітної історичної національно-політичної
неволї замало ще голосно відізвади ся в хорі
пробуджених до нового життя народів Австрії.
Мимо того шовіністичнє і нетолерантнє висту-
плєнє польських політиків викликало елементар-
ну опозицію руских мас, так що австрійський
уряд мусїв числитись з настроєм більшої поло-
вини краю. Тому то приймаючи частину дома-
гань польської нації, приймив і постуляти Руси-
нів, предложені дня 19. цьвітня 1848 р., що до-
тикали реформ у східній Галичині. Специяльно,
що до середного шкільництва Русини домагали
ся введеня рускої викладної мови у школах
східної Галичини. Характеристичнє, що се дома-
ганє ставила не тільки партія покрою «Рускої
Ради» але і та, що гуртувала ся в «Рускім Со-
борі», де бачимо такі історичні імена як кн. Са-
піга, кн. Любомірський, гр. Дїдушицький і инші.
Цїсарска відповідь (рескр. мн. з 9./V. 1848 р.)
«зволїла ласкаво узглядити бажаня і проше-
ня рускої нації, предложені до трону і зарядити,
аби в тих частинах Галичини, що заселені Ру-
синами, і в виспих заведєнях признано рускому
язикови розміри, відповідні до величини руско-
го населєня».

Однак се признанє, явний акт національ-
но-політичної справедливости, було інтригами
тодішнього губернатора Стадіона і «його політич-
ного зихованка гр. Агенора Голуховського зведе-
нє до впровадженя необовязкової науки руского
язика в східно-галицьких гімназиях. Ті мужі уда-
ремнювали також здійсненє гадки подїлу Гали-
чини на східну і західну, проєктованого від
кількох лїт центральними властями.

Новий намїсник Вацлав Залеский пішов ще
дальше: він виведнав у Відни зложене краєвої
Ради шкільної і новий міністерияльний рескрипт
(з 29./IX. 1848 р.) що до викладної мови в се-
редних школах. Західна Галичина діставала де-
фїнітивно польський язык викладовий; що до
східної, то справу руского язика яко викладово-
го, обцяного так сьвяточно перед 5 місяцями,
завішено на разї «доки не буде переведений по-
дїл краю і доки руский язык не виробить ся»,
намість нього впровадженє «тимчасово» поль-
ський. Але се викликало нову опозицію серед
Русинів (видно они добре зрозуміли «тимчасо-
вість» польської викладної мови), що з хвилею
вступленя на трон цїсаря Франц-Йосифа I. дс-
вела до касати згаданого розпорядженя, скілько
оно дотикало східної Галичини (рескр. з 4./XII.
1848 р. і 8./I. 1849 р.). — Ще раз ясно висказа-
но принцип, що у східній Галичині викладовим
язиком має бути язык руский, хоч задержано
погляд, підсунений ще гр. Стадіоном, що руска
мова ще не є достаточнє вироблена для шкіль-
ної науки, — погляд акцентований з конечности
тодішніми провідниками Русинів.

На доказ, як в Австрії у державних кер-
манічів змінє ся гадка за панованя одного і

того самого монарха, наводимо головний уступ цього важного рескрипту в оригіналі:

„Diesemnach sind, einerseits um den Zeitpunkt einer höheren Entwicklung der ruthenischen Sprache, von welcher die gleichmässige Beteiligung derselben bei dem öffentlichen Unterrichte in den ruthenischen Teilen Galiziens abhängig ist, möglichst bald herbeizuführen und andererseits um in der Zwischenzeit mit Beachtung des Umstandes, dass sich das Nationalitätsgefühl der Ruthenen weniger gegen die deutsche als gegen die polnische Sprache sträubt, alles Tunliche zur Befriedigung der ruthenischen Nationalität im Betreff des Unterrichtswesens in Ausföhrung zu bringen, ohne die polnische Sprache, als jene eines grossen Teils der Bevölkerung selbst in den östlichen Landesteilen ungebührlich hintanzusetzen, sondern nur in jene Stellung zu bringen, welche in jedem Lande die Minderzahl seiner Bewohner nach dem Grundsatz der Gleichberechtigung in Anspruch nehmen kann, von dem Unterrichtsministerium nachstehende Anordnungen erlassen worden: 1) An den Gymnasien des flachen Landes in den ruthenischen Teilen Galiziens ist der Unterricht von der Hand und insdolge, bis derselbe in ruthenischer Sprache durch taugliche Professoren und für Schüler, die mit der erforderlichen sprachlichen Vorbildung ausgerüstet sind, erteilt werden kann, in allen Lehrfächern in deutscher Sprache zu erteilen. Wo jetzt schon der Unterricht in der ruthenischen Sprache erteilt werden kann, hat dies sogleich zu geschehen und es ist vor allem bei dem Religionsunterrichte dahin zu wirken. Da jedoch noch ein grosser Teil der Schüler den Unterricht in dieser Sprache allein zu empfangen nicht im Stande ist, so darf einstweilen auch in diesen Fächern der Unterricht nicht ausschliessend, in der ruthenischen Sprache, sondern neben dem Vortrage in der deutschen Sprache und zugleich mit diesem zu geschehen. 2) An allen Gymnasien in den ruthenischen Landesteilen ist die ruthenische Sprache als ein obligater Lehrgegenstand gegen Bewilligung einer angemessenen Remuneration für die Erteilung dieses Sprachunterrichtes einzuföhren, die polnische Sprache aber, als die Sprache der Minderzahl der Bevölkerung ist als ein freier Lehrgegenstand vorzutragen.“

Відповідно до того рескрипту тодішній намісник граф Голуховський зарядив, щоби у східно-галицьких гімназіях „як тільки один або другий учитель буде в можності учити в рускій мові, визначені йому предмети викладав також в язичі рускім“. І від тоді то теж рускій язик стає предметом обовязковим. У виконаню виспе наведеного привису що до науки релігії власти шкільні стояли якійсь час на становищі, що наука ся у східно-галицьких гімназіях має бути викладана в язичі рускім без огляду на обряд учеників і катехитів (див. Sprawozdanie dyrekcji c. k. gimnazjum w Brzeżanach 1905 ст. 52.). Сей погляд, відповідний дійсному становищі речі у східній Галичині, де $\frac{3}{4}$ римокатоликів належать до рускої народности, не удержав ся однак. Новий міністерський рескрипт в справі викладової мови (12. вересня 1850). Станув що правда на тім самім становищі, що східно-галицькі школи мають бути в принципі рускі, але вже для науки релігії для учеників римо-католиків вводив виклад польський, як того домагав ся краєва власть.

Всі урочисті запевнення, що з часом будуть введені рускі виклади у східно-галицькі школи — остали невиконані: німеччина панувала „тимчасово“ аж до 1867 р., хоч не можна вже було говорити о невиробленю рускої мови і недостатку учительських сил. Обязковий характер руского язика, як предмету науки, був скоро погребаний (1852). Стало ся се передовсім тому, що намісник гр. Голуховський (що як „прихильник Русинів“ — дістав управу краю) разом з genthe Ruthen-ом інспектором Черкавским протягом 50-тих років докладали всяких старань, уживали всяких найпідлітших інтриг і найбезличніших денунціяцій, щоби признати Русинам право не увійшло в жите та противно, аби спольжити і східно-галицькі середні школи. Він остаточно погребав план поділу краю, представляючи на віденськім дворі Русинів ворогами династії, державними сепаратистами, взагалі анархістичними революціонерами (тоді ще не знали назви „гайдамаків“, яким не треба віддавати одної часті краю, але навіть введене рускої викладової мови в школах було би вже небезпечно для

цілости держави, подаючи при тім як лік: удержав польського характеру східної Галичини і заведене польської викладової мови у всіх її школах. Галицьким Русинам полишає ся отся сумна сатира, що побилі їх не чесна емуляція в культурнім поступі, а очернюване, інтрига, денунціяція! До того „чесного“ способу боротьби прийшло вкінці найважніше оруже в користь польської народности. Конституційний перестрій в 60-тих роках опер ся на консервативно-февдальних елементах, а тим самим віддав Галичину в руки шляхти, що наслідком історичних обставин була виключно польська. Она дістала велику перевагу в ново повсталім галицькім соймі завдяки штучній ординації виборчій, а так само великий вплив в державній раді, а натомість не-шляхоцька нація, Русини, була під оглядом політичним зведена до ролі нич не значучої національної фракції. Beati possidentes уміли використати нещастє держави (1859 і 1866 р.) і забезпечити собі тривке панованє в нашім краю. Одною з таких аскурацій був шкільний закон з 22. червня 1867 р

В супереч всякій людській і політичній логіці остав ся він правосильний, навіть по виданю основних законів з 21. грудня 1867 р., з котрих частина наведена на вступі. Тим законом з 22. червня 1867 р. потоптано всі ті святотчнї зачевиєня найвисших чинників державних: вярвати руску мову яко викладну у східно-галицьких середних школах. Тепер рішено, що в середних школах викладова мов є в засаді польська, а виключне право творити рускі середні школи застережено краєвому соймови respective повітовим радам — взагалі інституціям в дійсности польським.

Тим способом поставлено Русинів у виімкове становище поміж всіми народами держави, віддаючи одну з найважніших сторін культурного розвитку — себто шкільництво в руки їх національного противника.

Так отже XIX. арт. основних законів писаний не для Русинів. Тим корисним атутом уміли польські політики дуже зручно грати. Ми певні, що якби не доволі міцна звязь нашого краю з рештою держави, то на згаданім шкільнім законі з 22. червня 1867 р. скінчили би ся всі добродійства для Русинів. Все таки політична konieczність наказувала потрошки робити уступки рускій нації. Рівночасно зі згаданим законом введено руску викладну мову у низших клясах львівської академічної гімназії та аж за сім літ розширено її на цілу гімназію (з 31. серпня 1874 р.) І знова треба було ждати 13 літ, аби сойм згодив ся на поступенне уформованє в формі паралельок рускої гімназії в Перемишлі (зак. з 24. січня 1887 р.).

5 літ по ухваленю перемської гімназії здобув ся сойм на новий акт ласки для Русинів (п. в. під натиском центральних властей) в формі руских рівнорядних відділів в Коломиї (з 4. вересня 1892 р.).

Проти дальшого помножуваня руских гімназій показав ся Сойм так упертий, що центральні власти були примушені, не оглядаючи ся на його вагу, дозволити на поступенне отворенє рускої гімназії в Тернополі (розп. министр. з 5. жовтня 1898 р.).

Вкінці по нових 6 літах по довгій боротьбі і протекціях зовлів Сойм ласкаво признати Русинам нову гімназію в Станиславові.

Загалом отже від 1867 р. признано Русинам по волі і неволі всього на всього 5 гімназій. Тимчасом у згаданім часі польська народність дістала крім 7 середних шкіл в західній Галичині ще 11 у східній Галичині — разом 18 середних шкіл, в тім числі 15 гімназій, 2 реальні гімназії і 1 реальна школа. Але найважніше те, що з переходом краєвої адміністрації шкільної в руки Поляків, помножувано від того часу дорогою адміністраційною в міру потреби польські середні школи, так що протягом 38 літ число середних шкіл з польською викладовою мовою подвоїло ся, себто нині виносить 49 (11 реальних, 38 гімназій). Так вийшли на шкільництві 2 рівноправні, братерські, прихильні собі народи, в одній і тій самій державі, користуючись добродійством тих самих законів.

Отсе захопленє середного шкільництва Поляками мало серед багатьох інших два важні наслідки: 1) польська школа причиняла ся до

швидкого зросту польської інтелігенції, за те дуже спинила аналогічну продукцію руских інтелігентних сил; 2) улекнула абсорбованє елментів індиферентних або зі слабим національним почутєм в користь польської народности.

(Дальше буде).

Політичні вісти.

Загальне право голосованя в Австрії робить знатні поступи. З довгих переговорів в Бургу з угорськими міністрами вносять, що цїсар остаточно дасть себе пересвідчити про konieczність заведеня загального права голосованя задля санації теперішнього положеня. А також в Австрії оїнія в користь загального права голосованя обхоплює чимраз ширші круги. Передвчєра соціялісти предложили нагле внесене в сїй справі, а внескодавці зажадали, щоби правительство виготовило проєкт і предложило его палаті вже в падолисті. Звісно, що також др. Люеґер в імені соціялістів заявив ся за правом загального голосованя, як і Чехи і всі інші славянські народи в Австрії. Одні тільки Німці, яких панованє в Чехах та на Шлеску стало би загрожене тою загальною і справедливою підставою права голосованя. Телеграф доносить, що вчєра відбуло коло польське довгу, довірочну нараду, на який засадничо заявило ся також... против загального голосованя.

Межи Грецією а Румунією, прийшло до конфлікту, а є він о стілько грізний, що дотикає Македонії, де кожда мала іскра готова викликати великий огонь. Пішло ізза т. зв. Куцоволох в або Цинцарів, що живуть в цїлій Македонії, а громадно коло Охриди і Монастиря. Порта заходами Румунії признала їх окремою народністю, а Греки тим невдоволені, бо Цинцаря старають ся утворити зовсім окрему свою церков независиму від грецької.

Петербурські дневники подають розказ ген. Леневича до своєї армії в Манджурії, який доказує, що Росіяни тепер вже на холодне дмухають... „Понеже станув розєм, розказує Леневич, — тому поручаю арміям: Всї війська остануть на своїх теперішних, боввих позиціях і становищах. Зараз таки приступити до будови шаласів з гаюлян. Кождий шалас повинен бути формою і розмірами подібний до звичайного шатра, однак мусить в нїм бути ніч. Воякам роздати зимове убранє і вовняні кафтані. Коли мировий трактат буде підписаний, що правдоподібно наступить коло 23. жовтня нового стиля, тоді всі армії посунуть ся поволи до зелїзниць від Кванченца на північ і там помістять ся в хїнських селах, а що в них не буде досить місця для всіх відділів, тому розказую арміям вислати у властивім часі вояків, які на вказаних місцях побудують зимові бараки, заглублені в землю не більше, як пів ліктя, а огривані печами. Побудувати там також кухні, пекарні, а також вибрати просторі місця вправ, де розказую відбувати правильно муштри і полкові мареври, бригадами і дивізіями, завсїгди в приєутности всіх начальників. Вправляти вояків в цїльнім стріляню, устроювати для них релігійні відчити, взагалі підносити духа, змінити дисципліну, старати ся о се, щоби під санітарним зглядом стан армії був добрий. З хїнським населенєм розказую поводити ся прихильно, ніколи не відступаючи від принципів.“

3 державної ради.

Знов зійшло на нічим одно засіданє тої короткої сесії державної ради. По полагожденю формальностей, промовляв президент міністрів бар. Гавч в справі бернєвських подій, висказуючи жаль, що з такою силою вибухнули там пристрасти; заявив, що карно-судове слідство буде переведене справедливо без згяду на народність. На разі правительство не хоче укорочувати горожанських прав, однак в разі konieczности не завагає ся перед найострійшими мірами. Вкінці апелював презес кабінету до провідників сторонництва, щоби своїм впливом здержали населенє від розрухів.

зімстом з календарів, які у нас виходять; він повинен знаходити ся в кожній рускій хаті. Календар Місionarя появляє ся в накладі близько 50.000 примірників, а попит на него буває такий величезний, що до кількох місяців не стає ні одного примірника. Ціна его така низька, що кождий може его собі справити навіть попри інші календарі. Календар Місionarя на 1906 рік коштує 50 сѣт. а з почтою 60 с. Если не можна его дістати в місцевих книгарнях і торговлях, то належить замовляти в „Видавництві Чина св. Василя В.“ в Жовкві.

— **Нові книжки.** В Полтаві вийшов V том творів Івана Тобилевича (Карпенка Карого) п. з. «Драми и комедіи». З портретом автора. Стор. 450. Ціна 1 р. 50 коп. В сѣм томі поміщені три драматичні твори: „Гандзя“, „Суета“ і „Житейске море“. — Накладом видавництва „Вик“ появили ся Василя Стефаніка: «Оповідання». С. Петербургъ 1905. Стор. 213. Ціна 70 коп. — В збірці поміщено 36 оповідань.

Телеграми

з дня 5. жовтня 1905.

— **Відень.** На найвишнім засіданню палати послів пос. Ебенгох і тов. поставили нагале внесення о заведення загальною права голосованя.

Відень. Кр. маршалок гр. Станислав Бадені вийшов вчора до Монахова.

Відень. Бар. Феєрнарі був вчора у цесаря на аудієнції, при чім був також мін. гр. Голуховський.

Загально ту говорять, що цесар не міг вчора рішити ся не на предложеній ему проєкт виборчої реформи на Угорщині, але на спосіб, в який має ся її ввести в жите.

Гага. В дипломатичних кругах думають, що мирова конференція не збере ся скорше як в 1907 році.

Токіо. Тайна рада прийняла мировий договір.

Надіслане.

Заведене ортопедичне

Доц. Д-ра А. Габришевського

отворене. Баторія 36. I. пов. 2-2

Лічить ся скривлення стовпа хребтового і кінчин, хвороби костий і ставів масажом, гімнастиком, електричностю, апаратами і т. д.

„Термінар“

календар на рік 1906.

приладжений до потреб канцелярій адвокатицких, нотаріальних, судових, для лікарів і учителів, для товариств заровково-господарських і для всіх тих заводів, де суть потрібні щоденні записки для пам'яті, — вийде в Тернополі з початком жовтня накладом д-ра Ізидора Голубовича.

Зміст календаря:

1. Календар на рік 1906.
1. Записки на кождий день.
3. Тарифа адвоката.
4. Тарифа нотаріальна.
5. Тарифа оплат лікарів в поступованю карнім.
6. О стемпльованю книг торговельних.
7. Приписи податкові для товариств заробково-господарських.
8. Слалі стемплеві з відповідними поясненнями
9. Належитости при вписях гіпотечних.
10. Витяг з тарифи стемплевю.
11. Новий закон о валежитостях від перенесеня власности (закон з д. 18. червня 1901. ч. 7. В. з. д.).
12. Поясненя приписів почтових і телеграфічних з заподанем тарифи.
13. Таблиці до обчислюваня процентів.
14. Спис руских товариств кредитових з поданем стопи процентної від вкладок і пожчоч.
15. Виказ адвокатів.
16. Спис нотарів.

Ціна одного оправного примірника виносить одна корона (вже разом з пересилкою поштовою).

Анонси приймає видавця, або друкарня п. Йосифа Степика в Тернополі.

Календар буде виконаний старанно і на гарнім папері, про те сподіємо ся, що пов. Громада підобре наше видавництво своїми замовленнями.

Анонси просимо зголошувати безпозволично, позаяк календар вже друкує ся.

Ціни анонсів:

За пілу сторону друку 30×17 см.	32 К
» 1/2	16 »
» 1/4	8 »

Л. Лопатинського ПАРАЦЯ

комедія в 3 актах зі сьївами

(з побуту літників)

відзначає ся невичерпаним йовіальним гумором і жвавим діяльом. Ся комедія збогачує знатно галерію типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розмішена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедія надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедіі упослідженім недотепом, але противно має погуду посьміяти ся трохи і з містових літників. Понри те все сей твор носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горуна у Львові, пл. Домбровського ч. 1, і в книгарнях.

Кашель!

Хто на него терпить, най уживає випробованих усмиряючих і смачних

Kaiser's Brust-Caramellen

2740 нотар. потверджених сьвідочств стверджує певний успіх при кашлю, хрипці, катарі і флегмі.

Пачка 20 і 40 сотиків. Правдиві лише з маркою охоронною «Три сосни». Склади: у Львові: С. Гай, аптека; Зигм. Рукер, аптека; Петро Міколяш і Ска, дрогуєрія; Якоб Байзер, аптека; О. Ф. Вінклер і Сні; Кароль Палевський, аптека; Ів. Шенлес; М. Лазевський аптека; Адольф Ашкенази, аптека під зол слоном; І. Шпес-поратинський, аптека; Антон Ербар; Едмунд Курпер, дрогуєрія; Лев Калтер, аптека в Бродах; Ноахм Фрідман, ант. в Миколаєві; Зигм Ротенберг, аптека в Олесью; Герм. Енглендер в Перемишлянах; Мартян Собель в Стрию; Д. Ройнгер ант в Зброві; Моріц Вібріг, ант. в Станиславові; Стан. Бурса, в Косові; Юліан Новицкий, ант в Печеніжині; Е. Стенцель, ант. в Коломиї; Адольф Дуретер, ант. в Бережанах; Зигм. Ля дес, аптека в Вишнівчичу; Золодислав Наглік окр. ант. в Бережанах; В. Вальк, дрогуєрія в Станиславові; І. Б. Лінк дрог. в Ярославі; Е. Гелдер в Надвірні; С. В. Лянгінгер в Самборі; Др. Юл. Францос, ант. в Тернополі; Вілг. Ляндесберг, ант. в Бродах; Здислав Завалкевич в Камінці; Г. М. Фішер ант. в Станиславові; Аптека під Білим Орлом В. Філіпка в Н. Санчі; Лавр. Цімерман маг. фарм в Підволочисках; Ігн. Гешелс, ант. в Городну; Ст. Фалішевський, ант. в Балигороді.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає
всіх
папери цінні
і **МОНЕТИ**

по найдешевшій курсі денним не числячи ніякої провизії.

Лев Лопатинський.

Перед і за кулісами

та другі оповідання.

— Ціна 1 К. —

Зміст: *Перед і за кулісами. — Будник 417. — Ягоди. — Атак серця. — Збиточности. — Акторске щастє.*

Набути можна в Ставропільській книгарні.

Всі календарі і часописи можна набувати в «Сонільскім Базарі».

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейский).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керемезе, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуща, Делятина (чер. Коломию 1/2—30% вкл. в нед. і сьвята), Керемезе	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятина,
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:55	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуща	7:39	до Лавочного, Пешту, Калуща, Борислава
7:50	з Рави рускої, Сокала	8:25	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
8:05	з Станиславова, Жидачева	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Осьвенціма
8:15	з Самбора, М. Ляборча, Сянока, Хирова	9:00	до Самбора, Хирова, Івонича, Н. Санча,
8:18	з Яворова	9:20	до Іцкан, Калуща, Потутор
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	10:55	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делятина, Заліщик
10:05	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керемезе	11:10	до Белзця, Сокала, Любачева
10:35	з Рашева, Лавочного, Калуща, Любачева	2:00	посл. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятина
11:45	з Ярослава, Стрия, Борислава	2:40	посл. Іцкан, Потутор, Калуща, Чорткова, Керемезе
11:55	з Підволочиск, Гусятина, Копичинець, Козови	2:50	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
1:30	посл. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуща
1:40	посл. з Іцкан, Чорткова, Калуща, Заліщик, Київ	4:10	до Рашева, Любачева, Хирова
1:50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
2:30	посл. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грмалова, Гусятина, Копичинець, Козови	5:50	до Коломиї, Жидачева, Керемезе (1/2—30%)
3:45	з Стрия, Тухлі (1/2—30%), Сколього (1/2—30%)	5:58	до Яворова
4:32	з Яворова	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуща
5:00	з Сокала, Белзця, Любачева	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Осьвенціма	7:30	до Рави рускої
5:45	з Іцкан, Жидачева, Калуща, Новоселці	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
8:40	посл. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	10:05	до Перемишля (1/2—30% вкл.), Хирова, Івонича
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керемезе	10:40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
9:50	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла	10:55	до Самбора, Хирова, Законаного
9:20	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:00	до Кракова, Відня, Вроцлава, Варшави
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Скали, Івонича, Гусятина	11:05	до Підволочиск
10:50	з Лавочного, Пешту, Калуща, Борислава,		Івонича, Скали, Гусятина, Потутор
12:20	посл. з Іцкан, Яс, Паргорода, Жидачева, Заліщик	11:10	до Стрия, Дрогобича, Борислава
2:31	посл. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12:45	посл. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
	на дворець „Підзамче“	2:51	посл. до Іцкан, Керемезе (від 1/2—30%), Калуща
7:00	з Підволочиск, Одеси, Львів, Бродів	4:15	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги,
2:15	посл. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,		з двірця „Підзамче“
5:15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик, Потутор, Івонича, Гусятина, Грмалова	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець	11:15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
10:02	Чорткова, Іцкан, Івонича, Скали, Гусятина	2:13	посл. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
		9:23	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів

ЗАМІТКА: Час середно-європейський різниться від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12. год. 36 мин. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5:55 рано об'єднано рамками. — Звичайні білетці їзди як і всілякі інші білетці, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містовім бюрі ц. к. держ. залізниць, Пасаж Гавсмана ч. 9.